TOR:s yttranden

Avdrag för studiekostnader
TOR förordar generell avdragsrätt

Till en början får förbundet framhålla, att skatteförmågan givetvis är nedsatt hos en person, som måste göra avbetalningar å studielån, om jämförelse göres med person i samma inkomstläge, vilken icke har skuldamorteringar. Men detta gäller för alla skuldsatta personer, oavsett för vilket ändamål skuldsättningen skett. Fördenskull borde rätteligen vid taxering medgivas avdrag för amortering av all skuld och icke blott studieskuld. Kommittén framhåller emellertid, att övervägande skäl synas tala mot att vid beskattningen taga hänsyn till sådan minskning i skatteförmågan, som sker genom avbetalningar i allmänhet, och anför bl. a. att en skattskyldig, vilken nedlagt kapital i sådan utbildning, som avser att bibringa honom kunskaper för framtida användning i viss förvärvsverksamhet, härigenom har verkställt en investering i en immateriell tillgång med begränsad ekonomisk varaktighetstid. En sådan skattskyldig måste därför i lika hög grad som exempelvis en rörelseidkare, vilken nedlägger kapital i maskiner och inventarier, anses ha investerat detta kapital i en förvärvskälla och följaktligen vara berättigad att vid taxering för inkomst av denna förvärvskälla åtnjuta värdeminskningsavdrag. Emot detta resonemang har förbundet ej anledning framställa erinran.

Enligt förslaget bör förutsättningen för avdragsrätten för studieskuld vara, att den skattskyldige skaffat sig viss kvalificerad utbildning. Den enda praktiskt taget möjliga gränsdragningen är enligt kommittén den, att endast kostnad efter avlagd studentexamen eller därmed jämförlig examen får tagas i beräkning vid bestämmande av avdragsgilla studiekostnader. Såsom exempel på de kategorier, som kunna ifrågakomma, nämner kommittén vissa uppräknade studerande, vilka kunna erhålla studielån med statlig garanti, men framhåller även att denna uppräkning icke kan anses uttömmande, då exempelvis även folkskollärare synes böra komma i fråga. Enligt förbundets mening är det otvivelaktigt, att stora tolkningssvårigheter vid tillämpningen av förslaget i denna del kunna uppkomma.

Förbundet vill särskilt understryka vad kommittén anfört därom, att införandet av bestämmelser om avdragsrätt för avbetalning å studieskuld utan tvivel kommer att medföra ett merarbete för taxeringsmyndigheterna. Redan nu äro taxeringsnämndernas arbetsbörda betydande och vissa redan beslutade lagstiftningar på beskattningsväsendets område komma att ytterligare öka belastningen.

Förbundet anser sig för sin del böra förorda avdrag för studiekostnader vid taxering men vill framhålla, att dylikt avdrag principiellt

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12

icke endast bör ifrågakomma, då studierna finansierats genom lån. All investering i form av nedlagt kapital i sådan utbildning, som avser att bibringa den skattskyldige kunskaper för framtida användning i förvärvsverksamhet bör vara avdragsgill. Av praktiska skäl torde emellertid en lägsta gräns för investeringsbelopp böra fixeras, förslagsvis 3 000 kronor. Förbundet anser alltså, att avdragen icke böra begränsas till skattskyldiga, vilka avlagt akademisk eller likvärdig examen. Härigenom torde elimineras den risk för manipulationer och feltolkningar, vilken obestridligen skulle uppkomma genom det föreliggande förslaget.

På grund av vad sålunda anförts anser sig förbundet icke kunna tillstyrka förslaget i föreliggande skick utan vill förorda, att detsamma grundligt överarbetas med beaktande av de synpunkter förbundet framhållit.

Investeringskonto för skog
Taxeringsarbetet får ej försenas

Genom remiss har TOR beretts tillfälle avgiva utlåtande över "P.M. angående införande av bestämmelser om skyldighet att insätta medel å investeringskonto för skog samt rätt att njuta uppskov med taxering för dylika insättningar" jämte författningsförslag. Med anledning härav får förbundet anföra följande.

Förbundet vill erinra därom, att de framställningar, som gjorts i fråga om skattefria fondavsättningar för skogsbruket, synas ha avsett *rätt* till dylika avsättningar, d.v.s. att avsättningarna skulle vara frivilliga. I den föreliggande promemorian har emellertid föreslagits obligatorisk insättning å investeringskonto för skog. Då detta torde ha skett främst av penningpolitiska skäl, anser sig förbundet från de synpunkter förbundet har att företräda icke kunna i princip göra annan invändning än att med skärpa framhålla sina betänkligheter mot att pålägga taxeringsnämnderna ett så omfattande arbete, som förslagets genomförande skulle föra med sig. Taxeringsnämnderna äro — såsom förbundet haft anledning påpeka i olika sammanhang — så intensivt sysselsatta redan med dem nu åvilande arbetsuppgifter under den relativt korta tid taxeringsarbetet pågår, att ett kontrollarbete av den art, som nu föreslås skola tillkomma nämnderna, kan komma att medföra att det egentliga taxeringsarbetet i viss mån blir lidande.

I fråga om författningsförslagens innehåll får förbundet påpeka följande.

I 4 § lagförslaget föreskrives, att medel skola inbetalas till riksbanken senast den 1 april under taxeringsåret för att insättas å investeringskonton. Detta motiveras med att uppskov med deklarations avgivande i vissa fall kan åtnjutas till den 31 mars och att det synes olämpligt att föreskriva olika tider, då deposition senast skall hava skett. Förbundet vill häremot framhålla, att då listor över verkställda depositioner skola uppgöras av riksbankens kontor i residensstäderna och översändas till länsstyrelsen senast den 10 april för att vidarebefordras till vederbörande taxeringsnämnder det kan befaras, att listorna komma taxeringsnämnderna tillhanda så sent att tiden för taxeringsarbetets avslutande i många fall måste överskridas för att arbetet skall kunna färdigställas. Detta är betänkligt och ur flera synpunkter icke önskvärt. Förbundet vill därför föreslå, att tiden för inbetalning av medel å investeringskonto sättes till senast den 15 februari under taxeringsåret.

Riktigheten av gjorda avdrag avseende å investeringskonto för skog insatta medel avses böra kontrolleras av taxeringsnämnderna, varvid även bör kontrolleras, att inbetalning av medel å spärrat konto skett till rätt belopp. För sistnämnda ändamål har i promemorian föreslagits att riksbanken skall uppgöra listor

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12

över depositionerna, som via länsstyrelsen skola tillställas taxeringsnämnderna. Riksbankens föreslagna åliggande i detta avseende har icke kommit till uttryck i texten till den föreslagna förordningen med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av medel, som skola insättas å investeringskonto för skog. Möjligen har en bestämmelse härom avsetts att intagas i de tillämpningsföreskrifter, som Kungl. Maj:t enligt förordningens 6 § äger utfärda, men förbundet vill ifrågasätta om icke denna för kontrollens verkställande viktiga bestämmelse bör intagas i förordningen. Detta så mycket hellre som där intagits åliggande för taxeringsnämndens ordförande att i särskild förteckning till länsstyrelsen bl. a. angiva storleken av å investeringskonto inbetalade belopp.

Investeringsavgiften
Tidsbegränsning önskvärd

I promemorian framhålles, att en avgift på företagens investeringar bör medverka till en sådan begränsning av investeringsverksamheten, som pågående ekonomiska stabiliseringssträvanden bl. a. åsyfta. Det anses emellertid att frågan om för vilken tid bestämmelserna böra gälla icke bör prövas i förevarande sammanhang utan varaktigheten av den ifrågasatta lagstiftningen synes vara beroende av den fortsatta utvecklingen och vunna erfarenheter av en investeringsavgifts betydelse ur synpunkten att verka investeringsbegränsande.

Såvitt förbundet kan finna torde en tidsbegränsning ha varit till fördel, enär eljest investeringsavgiften måhända torde komma att för företagen framstå såsom främst syftande till att bereda staten ökade inkomster. Visserligen kunna företagen känna det betungande att erlägga investeringsavgift, men då bestämmelserna föreslås skola gälla utan angiven tidsbegränsning, synes den föreslagna åtgärden icke komma att verka direkt hämmande på investeringarna i samma mån, som investeringsavgiften skulle ha gjort, om varaktigheten av den ifrågasatta lagstiftningen angivits. I den mån förslaget syftar till att erhålla en ny skattekälla, synes detta enligt förbundets mening böra ske genom reglering av skattesatserna vid inkomstbeskattningen.

Förbundet känner sig alltså icke övertygat om att investeringsavgift utan tidsbegränsning kommer att få den investeringsbegränsande och inflationshävande verkan, som åsyftas. Lämpligare synes förbundet vara att begränsa den fria avskrivningen.

Vad beträffar taxeringsmyndigheternas arbete med fastställandet av investeringskostnad förefaller detta bli betydande. Även om i fråga om inkomstslaget rörelse föreslagits, att beskattningsnämnderna regelmässigt kunna godtaga de lämnade uppgifterna, om dessa vitsordats av företagets revisor eller bokförare, blir den granskning, som erfordras om sådant vitsordande icke lämnats eller vid förvärvskällorna jordbruksfastighet och annan fastighet av sådan omfattning, att den kommer att taga avsevärd tid i anspråk för att rätt fullgöras. Förbundet vill erinra om att den tid för granskning, som taxeringsnämnderna ha till sitt förfogande, är begränsad och ytterligt knapp och att därför stora svårigheter att medhinna allt förefinnes.

Skattepremiering av frivilligt sparande avstyrkes

Genom remiss har TOR beretts tillfälle avgiva utlåtande över P. M. med utredning och förslag rörande skattepremiering av frivilligt sparande under år 1952. Med anledning härav får förbundet vördsamt anföra följande.

Förbundet kan icke underlåta framhålla, att den skattelättnad, som föreslås komma sparande skattskyldiga till del, enligt förbundets

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12

mening icke synes överensstämma med principerna för gällande rätt inom beskattningsväsendet. Det avdrag, som föreslås skola tillgodokomma skattskyldig, av vars lön insättning gjorts å skattesparkonto, står nämligen helt utanför avdrag, vilka böra medgivas vid taxering. På grund härav anser sig förbundet rent principiellt icke kunna förorda förslaget, trots det samhällsintresse, som onekligen förefinnes att stimulera sparandet.

Visserligen har i förslaget framhållits, att taxeringsnämndernas kontroll av att insättning å skattesparkonto motsvaras av sparande under året icke bör göras alltför ingående, men det måste dock understrykas, att nämnderna, om förslaget genomföres, åläggas ett arbete, som ligger utanför deras egentliga uppgifter.

Med den erfarenhet man har av förut vidtagna åtgärder på sparandets område, såsom rikssparkonto och sparobligationer, torde man också kunna ifrågasätta, om resultatet av förslaget kommer att visa sig motsvara det besvär, som dess genomförande kommer att åsamka arbetsgivare, banker, postverket och beskattningsmyndigheter.

Ändrade längder
Vissa förenklingar tillstyrkas

Genom remiss har TOR beretts tillfälle avgiva yttrande över Statens organisationsnämnds ”Rapport över organisationsundersökningar vid vissa häradsskrivarkontor”, såvitt gäller de delar av rapporten, som beröra taxeringsnämndernas verksamhet. Med anledning härav får förbundet vördsamt anföra följande.

Fastighetslängderna

Förslaget avser att utnyttja de citografplåtar, som utgöra länsbyråns fastighetsregister på så sätt, att däri skulle inpräglas erforderliga uppgifter om taxeringsvärdena i 100-tals kronor samt genom ett ”J” respektive ”A” angivas, huruvida fastigheten avser jordbruksfastighet eller annan fastighet.

Enligt nu gällande bestämmelser erhåller taxeringsnämndens ordförande stomme till fastighetslängd, vari avtryckts allenast fastighetens beteckning samt ägarens namn och adress. Vid särskild fastighetstaxering, som sker under år, då allmän fastighetstaxering ej äger rum, har taxeringsnämndsordföranden att i längden med ledning av föregående års fastighetslängd överföra de taxeringsvärden, som enligt gällande bestämmelser skola oförändrade upptagas. Endast beträffande ett relativt ringa antal fastigheter kunna förändrade taxeringsvärden komma i fråga enligt kommunalskattelagens bestämmelser.

En väsentlig arbetslättnad för taxeringsnämndsordförandena skulle otvivelaktigt uppkomma, om taxeringsvärdena inpräglades på plåtarna och taxeringsnämndsordföranden därigenom endast behövde anteckna eventuella ändringar. Visserligen införes — såsom i rapporten framhålles — av den lokala skattemyndigheten redan nu på sina håll i stommen taxeringsvärdena i alla tre exemplaren, innan originalstommen översändes till taxeringsnämndens ordförande, men någon föreskrift därom finnes ej och det torde ske för att huvuddelen av avskriftsarbetet hos den lokala skattemyndigheten skall vara undangjort. Den föreslagna reformen kommer emellertid såväl de lokala skattemyndigheterna som taxeringsnämndsordförandena till godo i form av en icke obetydlig arbetslättnad och förbundet vill därför tillstyrka en reform i antydd riktning.

Det förefaller emellertid förbundet som om förslaget såsom det utformats i rapporten vore alltför invecklat med hänsyn särskilt till hänvisningstermerna. Förbundet vill därför ifrågasätta, om icke förslaget som i och för sig är ett steg i rätt riktning att i så stor utsträckning som möjligt tillvarataga de maski-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12

nella resurserna och minska det manuella arbetet, borde bli föremål för ytterligare omarbetning i samråd med såväl riksbyrån för folkbokföringen som de lokala skattemyndigheterna och taxeringsmyndigheterna. Måhända kunde därigenom med tillvaratagande av det väsentliga i förslaget ernås ett resultat, som vid tillämpningen i praktiken bleve både enklare och mera överskådligt.

Beträffande vad i rapporten anförts i fråga om numrering av deklarationer och anteckning därom i fastighetslängden har förbundet intet att erinra.

Inkomstlängderna

Nummer å självdeklaration eller uppgift torde redan nu på ett flertal håll antecknas med ett bråktal, exempelvis 15/6, där täljaren anger nummer å uppslag och nämnaren det rum i inkomstlängden, där den skattskyldige återfinnes. Såvitt förbundet har sig bekant har detta förfaringssätt visat sig synnerligen ändamålsenligt. I inkomstlängden har vid sådant förhållande i kolumnen för nummer endast antecknats ett "D" resp. ett "U" för att markera, att deklaration eller endast uppgift inkommit. Ur förenklingssynpunkt har nu föreslagits, att i inkomstlängden skulle i detta avseende allenast markeras de fall, då deklaration eller uppgift ej inkommit. Häremot har förbundet intet att erinra.

Barnkolumnen synes kunna borttagas av anledning, som i förslaget påpekats.

I fråga om förslaget i vad detsamma avser förenkling av avskrifterna av inkomstlängden får förbundet framhålla, att ur taxeringsnämndsordförandenas synpunkt avskrifterna torde kunna inskränkas till att omfatta endast uppgift om civilstånd samt till statlig och kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst jämte anteckningarna i anteckningskolumnen. Då avskriften av föregående års inkomstlängd kommer taxeringsnämndens ordförande tillhanda, torde det nämligen vara tillräckligt att kännedom erhålles i nämnda avseenden, enär ordföranden har tillgång till de under nästföregående år avlämnade deklarationerna och där kan inhämta närmare uppgifter rörande den skattskyldige. Förbundet har sålunda från sin synpunkt intet att erinra emot förslaget i denna del.

Förmögenhetslängderna

För taxeringsnämndsordförandenas vidkommande är det helt naturligt fördelaktigt att i förmögenhetslängderna slippa införa titel eller yrke på de skattskyldiga och att endast behöva angiva förnamns-initialerna på desamma. Men förbundet ifrågasätter, om det icke vid sådant förfarande uppstår ökad risk för feldebiteringar. De i förmögenhetslängden angivna uppgifterna böra vara sådana, att vederbörande kan fullständigt identifieras, och det relativt ringa arbetet med utsättande av så fullständiga uppgifter som möjligt på de skattskyldiga synes icke böra inskränkas till förfång för debiteringsarbetet.

Taxeringshumor

Nyttig upplysning

Följande stod att läsa å en deklaration under övriga upplysningar:

"Får meddela att jag under året avlidit."

Ett "välmotiverat" avdragsyrkande

Att påhittigheten är ganska stor, när det gäller att pressa ned den skattepliktiga summan, finns det många exempel på. Vi återge här ett av de mer originella försöken.

Deklaranten hade i en liten P. M. till självdeklarationen bett taxeringsmyndigheterna ta hänsyn till

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12

TOR:s årsmöte

Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund avhöll sitt årsmöte å Hotell Malmen i Stockholm den 11 september 1951 med ovanligt stor anslutning. Över 80 medlemmar av olika länsföreningar deltogo i sammanträdet.

I enlighet med revisorernas förslag beviljades styrelsen och kassaförvaltaren ansvarsfrihet för 1950 års förvaltning.

I likhet med tidigare år hade de val, som skulle förekomma, förberetts av en valberedning, som föreslagit omval av samtliga funktionärer.

Till styrelseledamöter omvaldes redaktör Al Vanner, kamrer Axel Bendrik, riksdagsman Rudolf Anderberg och taxeringsinspektörerna T. Lanner och S. Villner. Till styrelsesuppleanter omvaldes häradsskrivarna Alfred Linderson, Gustaf Åhström och Sven Carlström.

Till revisor för förbundets räkenskaper omvaldes häradsskrivaren Arfrans Lindholm och landsfiskalen Harald Ebbeson med förste byråsekreteraren Erik Eriksson och bitr. taxeringsintendenten Göte Larsson som suppleanter.

Till revisorer för granskning av räkenskaperna för tidskriften "Skattenytt" utsågos kamrer Leif Brunes och häradsskrivaren Arfrans Lindholm med landsfiskalen Harald Ebbeson och förste byråsekreteraren Erik Eriksson såsom suppleanter.

Årsavgiften för 1952 fastställdes till 1 kr. 50 öre för varje till länsförening ansluten medlem. Det uttalades en förhoppning om att den beslutade höjningen skulle vara allenast tillfällig.

Herr Vanner redogjorde för vad styrelsen åtgjort i arvodesfrågan och framhöll bl. a., att styrelsen såväl ingivit skrivelse till finansministern som personligen uppvaktat i ärendet. Finansministern hade icke ställt sig helt avvisande till en höjning men inom finansdepartementet hade man framhållit, att alla arvodessysslor skulle bli föremål för översyn, varför det ej vore lämpligt att nu utbryta frågan om taxeringsfunktionärernas arvoden.

Taxeringsinspektör Lanner redogjorde för resultatet av en insamlad statistik rörande det arbete, som taxeringsfunktionärerna lagt ner på taxeringsarbetet i år. Av denna statistik framginge, att arvodena vore oskäligt låga. Under hänvisning till bl. a. denna statistik borde kunna göras förnyad framställning om avsevärd höjning av arvodena. Herr Lanner föreslog, att en utredning borde göras rörande allt taxeringsfolks nedlagda arbetstimmar på arbetet, då därigenom skulle erhållas ett verkligt underlag för en ny framställning om arvodenas höjning. För att få rimliga arvoden redan i år borde uppvaktning ske omedelbart.

I den efterföljande livliga diskussionen framhölls med skärpa att starka påtryckningar borde göras för en skälig höjning av arvodena.

Sedan diskussionen avslutats beslöts *dels* att styrelsen skulle snarast möjligt ånyo uppvakta finansministern och därvid begära svar huruvida en höjning av arvodena komme att ske redan i år, *och dels* att genom styrelsens försorg anhålla att samtliga taxeringsfunktionärer förde en statistik enligt ett för ändamålet tillskapat formulär rörande den tid, som

---

att inkomsten av hans rörelse inte blivit så stor, emedan han genom ett bedrägeri förlorat 3.600 kr.

När man undersökte saken lite närmare, visade det sig, att den "förlusten" var precis den summa, som deklaranten fått punga ut med i böter för falskdeklaration året dessförinnan!

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:14:12